

Tomaz Šalamun/4 pjesme

&

morski razbojnici, sv. franjo
vrijeme je da zaspimo, da otpočinemo od puta
stada i nihilisti, naslonite se i legnite i vi
čuvaju nas pastiri

čuvaju nas grijesi, krila mirnih dolina
potoci i pećine, dobra zemlja s korijenjem
čuva nas prah zgarišta, ljubomorni zmijski pastiri
jربولi lađa, buka mlinova

čuva nas podastrto sijeno, modre ribe preživaičice
borovi, samotne kuće
čuvaju lukostreličari, mrtva stoka darovana bogovima
pjesme braće heretika, šumske vile

venera, zaštitnica kradljivaca, borovice i jeleni
smijeh djece, veslači u arnu
burze, mafije, čuvaju nas od sunca opaljeni mornari
kretanje zvijeri podaruju nam sanak

(Bela Itaka, Ljubljana, 1972)

&

gdje ste razdražena mnoštva, klopka, tinta?
oj ti psu, lađe natovarene kukuruzom, starac u epidauru
špricanje, pakost, tamno izgarajuće posude benzina kršćanskoga
svijeta

mokre vunene krpe preko ušiju, dril

gdje si marijo, trnje, campo santo?
bijela modra ruha, hodočasnici sa svjetlom
tu je petrolej, trokut, dan
teško zvono, rasparani cement

gdje ste zalazeće ure, goreća sunca?
gladna jurnjava strojeva, plima satana
zemlja se kotrlja, lingam zavijer: u papir
tvrda preciznost metra, vreća s kruhom

gdje ste blaga djeco, šume ufanja?
smrzli remeni, sablje čiste platine
grumenje, ubijanje čaplji na ledu, mlada pristaništa
meki katran u bunuelu, tupe mitre

gdje su igrališta med brezama, njušim ravnotežu
obrise meskalina, zlatnozeleno prskajuće daske
tu u suncu bliješti mandolat, travanji
pleme Vodolija otvara vrela usta gospodinova

(Bela Itaka, Ljubljana, 1972)

&

o zvijeri! jedra! plodonosno tlo!
tamno zelene ruže, buka nedelje
leđima držimo vrijeme, leđima lijet
crni kruh leđima, voda gdje su nas krstili

o zvijeri! naknadit ćemo umiranje
hrskanje bijelih polja, mreže zvijezda
na oprezu smo, čekamo dim
čekamo svete miomirise, hrastova vrata

lepršamo poputnici mira, lebdimo
padamo poput ratnika
leševi koji se puše od vlage

klokotanje vode, kotrljanje iskri
kruži ponad mene, ubija, hoda uprav po užarenom ulju
hitro ide, visoko, leti nisko
gdje otpočine njušimo karbid
južno nebo, gdje su pećine, zakloni

gdje su mrazovci mlade životinje
tupe crne lađe, crna sol
gdje ste kartaši na grebenima, sjajne gore
križevi položeni prek poljskog puta, smijeh
gdje je vaša besmrtnost, vjeverice

kano crne gomile alpa, kano tamna gora
čujemo poklike, lavež pasa
čujemo tiho pomicanje lovaca, krug kukaca
kamenje odmorišta, drvorede ufanja

(Bela Itaka, Ljubljana, 1972)

Kraljevna

Cvijet se cijedi u zraku, med šprica iz njega,
po strehi se kotrlja kamen. Bazga, svila, trava
podno bazge, tri su potoka energije, koja se
sastaje, puca šumeći, prelivena u kiku otpusti se
u svijet i plete dalje. Slonica je glupa
od boga i kada bučno ide najviše pridonosi kiki.
Popase je, da joj kika dospije u trbuh i iz
trbuha šprica van kao male vjeverice.
Beskrajno mnogo vjeverica u mlazovima.
Vjeverice cvrkuću kao mišići i boje se,
kada lete. Kada sad pretačem slova na papir
ništa ne razbiju. Kada stisnem ruku,
stigmati se zaletu u zid. Zid se oboji
i postane hranom krastači, da se oslobodi
kraljevna. Pukne kao suha gljiva. Kraljevna
ima bijela, tanka krila, još sva složena
i nježna, jer su prije bila zbijena
u trbuhu krastače. Podižu se poput jedra.
Kraljevna pliva i sjedne na strehu.
Unutra ljudi kuhaju juhu i stave
slaninu u juhu, da zamiriše. Ali kraljevna
nije gladna, samo gleda. Potom se digne
i ovije labudu oko vrata. Labud
ima crne oči i kvрге oko njih, jer se
počeo, kada je postao labudom. Labud nosi
znamenja češanja. Ali njegove noge
su crvene. Crvene noge imaju žile. Okolo
crvenih nogu i žila je voda. Listovi hrasta
se najednom podignu, kao da ih
diže stražnji dio usisača za prašinu.
Rub ljudi se zapliće, kod nekih
veći pas, kod nekih manji pas.
Postane hranom za žir. Žir pojedu
svinje. Čovjek jede svinje i ima vječnu priliku.

(Arena, 1973)

Prepevao sa slovenačkog
Ljubomir Stefanović